

Självständigt arbete (15 hp)

Författare		Program/Kurs	
Martin Törnesson		OP SA 18–21 PILOT	
Handledare		Antal ord: 11 980	
Marcel Mangold	Beteckning	Kurskod	
		1OP467	
<p>THE LEADERSHIP AND UNDERSTANDING OF THE UNEXPECTED FAILURE OF OPERATION ROLLING THUNDER.</p> <p>ABSTRACT: Operation Rolling Thunder was a United States led operation, with the political aims of interdicting and preventing the North Vietnamese support of the South Vietnam rebellion, during the later stage of the Vietnam war.</p> <p>Despite being a superpower, Operation Rolling Thunder failed, and the USA lost the war. In this essay, the air power theorists John A. Warden and Robert A. Pape, and their theories regarding how air power should be used to reach success, are used to analyze this failure. The use of these theories in a parallel manner enables to comprehend empirical sources and in turn recognize anomalies in the decision making and missteps of the American leadership.</p> <p>By keeping the case of Rolling Thunder in focus and thereby try and understand what happened, the aim is to create an understanding for why the potent power of the US Air Force made an inadvertent turn despite exercising air superiority throughout most of the operation. This examination concludes that there were three deciding factors in the American failure, which are: (i) absence of efficient attacks against the North Vietnamese leadership, (ii) lack of correlation between strategy and political aim, (iii) lack of experience and communication within the American leadership.</p> <p>Nyckelord: Warden, Pape, Operation Rolling Thunder, Air Power, Vietnam, Bombing, USAF</p>			

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	3
1.1	BAKGRUND	3
1.2	PROBLEMFÖRMULERING	4
1.3	FORSKNINGSÖVERSIKT	4
1.4	SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING	8
1.5	AVGRÄNSNINGAR	8
1.6	DISPOSITION	9
2	TEORI	10
2.1	MOTIVERING TILL VALD TEORETISK ANSATS	10
2.2	JOHN A. WARDEN	10
2.2.1	<i>Femringsmodellen</i>	11
2.2.2	<i>Parallell attack</i>	16
2.2.3	<i>Sammanfattning</i>	16
2.3	ROBERT A. PAPE	16
2.3.1	<i>Bombing To Win</i>	17
2.3.2	<i>Militär Tvångsmakt</i>	17
2.3.3	<i>Tvångsstrategier med hjälp av luftmakt</i>	18
2.3.4	<i>Sammanfattning Pape</i>	20
3	METOD	21
3.1	FORSKNINGSDESIGN	21
3.2	KVALITATIV TEXTANALYS	21
3.3	MATERIAL	21
3.3.1	<i>Källkritik</i>	22
3.4	OPERATIONALISERING	24
3.4.1	<i>Operationella indikatorer för Wardens teoretiska definitioner</i>	25
3.4.2	<i>Operationella indikatorer för Papes teoretiska definitioner</i>	26
3.4.3	<i>Analysverktyg</i>	27
4	ANALYS	28
4.1	BAKGRUND	28
4.2	OPERATION ROLLING THUNDER	28
4.2.1	<i>Den första skedet – mars-juli 1965</i>	29
4.2.2	<i>Det andra skedet – augusti 1965-vintern 1966/1967</i>	31
4.2.3	<i>Det tredje skedet – vintern 1966/1967-våren 1968</i>	33
4.3	SAMMANFATTNING	35
5	AVSLUTNING	38
5.1	RESULTATDISKUSSION	38
5.2	AVSLUTANDE DISKUSSION	39
5.2.1	<i>Forskningsetiska överväganden</i>	40
5.2.2	<i>Yrkesrelevans</i>	40
5.2.3	<i>Vidare forskning</i>	40
6	LITTERATURLISTA	41
6.1	TRYCKTA KÄLLOR	41
6.2	DIGITALA KÄLLOR	41

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Att föra krig för att uppnå vissa mål har varit ett fenomen som mänskligheten har dragits med i tusentals år men användandet av luftarenan och luftstridskrafter av olika slag är relativt nytt.

Uppfinnandet av flygplanet i början av 1900-talet förändrade krigföring fundamentalt. Från stigbygeln till kulor och krut, och från gevärspipor till ångturbiner har ny teknologi varit hävstången för förändring i hur soldater och sjömän har slagits mot varandra. Flygplanet förändrade dock naturen av krigföring för all framtid. Fram tills 1900-talet har arméer och flottor skyddat sina regenter, länder och befolkningar genom att stå emellan dessa och sina fiender. Flygfarkoster försåg världen med medlen att flyga över dessa barriärer, och möjliggjorde anfall rakt in i centrala områden hos en motståndarnation, mot deras befolkning och industri. Dåtidens flygfarkoster var mycket ömtåliga och kunde inte bära tillräckligt med bomber för att orsaka en betydande verkan men så tidigt som år 1908, endast 5 år efter bröderna Wrights första flygtur och ett år innan Louis Bleriot flög över den engelska kanalen skrev H.G. Wells följande i *War in the Air*:¹

”There is no place where a woman and her daughter can hide and be at peace. The war comes through the air; bombs drop at night. Quiet people go out in the mornings and see air fleets passing overhead-dripping death-dripping death.”

Det första militära flygplanet användes dock inte för att bomba kvinnor och barn utan för att spionera på motståndaren, och föga tankar av att strida mot andra flygplan gavs förrän under första världskriget i syfte att hindra motståndaren från att ta sig över skyttegravarna och samla underrättelser.²

John A. Warden och Robert A. Pape är två luftmaktsteoretiker ur modern tid som är mycket omtalade och dessutom har dessa individer en svårighet att komma överens kopplat till hur luftmakt bäst används för att nå framgång. Författarens åsikt är att de båda har utvecklat teorier som innehåller vissa guldkorn och det kan således vara fördelaktigt att ta del av båda teorierna när en undersökning som är kopplad till just användandet av luftmakt ska genomföras.

¹ Rendall, 1999, s.2

² Ibid, s.2

1.2 Problemformulering

Trots utövad luftöverlägsenhet och intensiva bombningar övergavs Operation Rolling Thunder och några år senare förlorade USA kriget. Hur kunde en så pass stark nation som USA tvingas att överge sina mål? I artikeln *Taking Clodfelter One Step Further: Mass, Surprise, Concentration, and the Failure of Operation Rolling Thunder* skriver Stephen W. Wilson om Operation Rolling Thunder och hur den anses av många som ett av de största misslyckanden bland historiska luftkampanjer, och att mycket av uppmärksamheten som misslyckandet har fått kommer från dess bristfälliga och gradvis ökande angreppssätt när luftmakt användes under kriget. Han kopplar detta till Mark Clodfelters bok *The Limits of Air Power: The American Bombings of North Vietnam* och hur boken går på djupet kring varför USA misslyckades att använda luftmakt med framgång. Wilson menar att misslyckandet i skyarna över Nordvietnam var ett resultat av de beslut som togs av civila och militära ledare, och inte på grund av de begränsningar som fanns kring användandet av luftmakt vilket Clodfelter hävdar. När Operation Rolling Thunder inleddes under början av 1965, hade USA varit inblandad i Vietnam i över 10 år och denna inblandning sträcktes från att bistå fransmännen i sitt försök att behålla Indochina som en koloni, till att agera militära rådgivare samt att bistå Sydvietnam med specialförband. Konflikten eskalerade i augusti 1964 då nordvietnamesiska torpedfartyg anföll en farkost tillhörande den amerikanska flottan och president Johnson fick därmed stöd av kongressen att som svar sätta in amerikanska trupper i Vietnam.³

1.3 Forskningsöversikt

Rivaliteten mellan Pape och Warden är allmänt känd i området kring luftmaktsteorier. I Robert A. Papes artikel *The Limits of Precision-Guided Air Power* menar han att den roll som luftmakt har i den amerikanska strategin har tillsammans med den tekniska utveckling som de militära styrkorna åskådat har fått en ökad betydelse. Denna tekniska revolution kallas också för RMA (revolution in military affairs). Pape hävdar att det råder delade åsikter kring hur användandet av luftmakt kan optimeras för att uppnå olika konflikter eller politiska mål. Dessutom handlar artikeln till stor del om de begränsningar som påverkar och skapar friktioner för luftmaktens användande. Pape har en motsatt ståndpunkt till det faktum att luftmakt skulle ha en kapacitet till att hantera konflikter på egen hand vilket förespråkare för strategisk bombning hävdar att den militära tekniska revolutionen möjliggjort. Han argumenterar för att om fallet är sådant att dessa förespråkare skulle ha rätt i sina antaganden, skulle detta även innebära att USA på egen

³ Wilson, 2001, s.42

hand haft en sådan kapacitet att kunna kontrollera omvärlden med ett begränsat antal resurser. Detta skulle vidare betyda en möjlighet att spara in på resurser inom både sjö- och markstridskrafter.⁴ Pape vill lyfta fram att det främsta området för luftmaktens användande är för luftstridskrafterna att genomföra anfall samt understöd från luften vilket också användes under Operation Rolling Thunder utav både F-100 samt B-52 plan.⁵ Detta möjliggör således framfart och taktisk press hos marktrupperna. Han menar att detta alternativ skulle vara bättre än strategisk bombning som syftar till att slå ut motståndarens viktiga tyngdpunkter som förespråkas av andra teoretiker. Pape skriver också att det ligger en stor vikt hos de allierade markstridskrafterna att kunna lägga press på motståndarens styrkor trots att grovarbetet genomförs av luftstridskrafter och detta kan ses som att marktruppernas framgång möjliggörs av luftmakt.⁶

John A. Warden som innan sin pension arbetade i US Air Force under graden Överste publicerade en artikel utformad som ett svar till boken *Bombing To Win*, skriven av Pape och som handlar om Papes tankar om hur luftmakt bör användas, där Warden vill belysa hur stor vikten av det problem som Pape lyfter faktiskt är. Han menar även belysa vikten av de amerikanska styrkornas förståelse och förmåga att använda luftmakt på ett icke-felaktigt sätt. Warden hävdar också att Pape har missförstått konceptet med att använda luftmakt för strategisk bombning samt att Pape skulle ha angripit hela problemet på fel sätt. Warden säger att de argument som Pape lagt fram har baserats på en mindre modern syn på krig och konflikter som har baserats på teorier från eran kring kalla kriget.⁷

Det går med tydlighet att utläsa hur både angreppssätt och perspektiv för användandet av luftmakt skiljer från Warden som förespråkar att de politiska målen bör uppnås genom en indelning av egenskaper hos motståndaren där ett system av ringar innebär olika nivåer av målprioritet. Den innersta ringen representerar de centrala tyngdpunkter som finns hos en motståndare och som är kritiska för motståndarens framgång. Den yttersta ringen representerar motståndarens militära styrkor och helt motsatt från vad Pape förespråkar är den yttersta ringen av lägsta prioritet för anfall.⁸ Pape menar istället att huvuduppgiften för luftmakten är dess

⁴ Pape, *The Limits of Precision-Guided Air Power*, 1997, s.93–94

⁵ Wilson, 2001, s.44

⁶ Pape, *The Limits of Precision-Guided Air Power*, 1997, s.95

⁷ Warden, 1997, s.172–173

⁸ Warden, 1997, s.174

förmåga att samarbeta, understödja samt möjliggöra markstridskrafternas avancering på slagfältet och därav bekämpa motståndarens styrkor för att uppnå politiska mål. Pape menar då att luftstridskrafter och markstridskrafter arbetar tillsammans likt en *hammare* och ett *städ*.⁹

Warden påstår att, Papes hypotes om företrädet av att bruka den teoretiska principen *förnekelse* som ett militärt medel mot motståndarens stridskrafter, baseras mycket på ett antagande att majoriteten av krigen eller konflikterna är utkämpade för att vinna landmassa eller territorium. Detta kan stämma i vissa fall men det finns även många fall som visar på motsatsen. Warden diskuterar vidare att territoriella dispyter som resulterar i krig inte nödvändigtvis måste lösas i området som konflikten handlar om, och att det dessutom finns ett rikligt antal exempel på länder som agerat i andra geografiska områden eller arenor, för att säkra politiska mål eller territorium.¹⁰

Pape diskuterar vidare kring ämnet om precisionsbombning och problematiken runt användandet av omoderna ”dumma” bomber och hur svårt det är att slå ut olika taktiska mål som nedgrävda stridsfordon, bunkrar samt broar. Wilson talar i sin artikel om hur de faktiska centrala tyngdpunkterna hos Nordvietnam under kriget var bland annat de sovjetiska broarna på den kinesiska gränsen, fartyg med både infart och utfart ur Haiphong Harbor, flygplanen på marken samt de inaktiva luftvärnsområdena, vilka kunde givit ett annorlunda utfall om de attackerats under operationen.¹¹ Användandet av precisionsvapen möjliggör stridsflygens anfall med betydligt säkrare avstånd i både höjd och djup vilket innebär att undvika tätare eld från motståndarens markförsvar och luftvärnssystem. Pape menar att taktisk luftmakt länge har använts för att understödja marktrupper men användandet av precisionsvapen skapar möjligheten att bedriva en mer självständig form av utnöttningskrigföring från luften med större uthållighet. Trots detta vill Pape belysa att luftmakt ändå inte har kapaciteten att på egen hand utöva tvångsstrategi för bekämpning av motståndarens vilja att försvara sina politiska mål, detta eftersom luftmakt fordrar marktrupper som driver bort motståndarens styrkor från vunnit område. Pape menar att luftmakt däremot har möjlighet till att bidra med grovarbetet medan marktrupperna sedan säkerställer de politiska målen. Dessutom menar Pape att ett taktiskt luftmaktsanvändande historiskt sett varit den svaga länken av sammansatta förband tillhörande olika stridskrafter medan i modern tid där en motsatt effekt visas och luftmakt under rätt

⁹ Pape, *The Limits of Precision-Guided Air Power*, 1997, s.95

¹⁰ Warden, 1997, s.186

¹¹ Wilson, 2001, s.45

förutsättningar är den starkaste länken.¹²

Det är inte enbart Pape och Warden som debatterar kring luftmaktens användande – Barry D. Watts har också bidragit med svar till *Bombing to Win* där Watts har publicerat en artikel där fler områden lyfts som han menar att Pape ska ha missat. Watts menar att Papes bok skulle ämna till ett fastställande av det faktum att förnekelsestrategi tillämpad genom luftmakt, och som fokuserar på den militära förmågan hos motståndaren skulle vara mest sannolik vid jakten på framgång. Watts menar dessutom att tillämpning av luftmakt som går i linje med strategisk bombing i form av bestraffning, risktagande eller halshuggande strategier har mycket liten eller ingen sannolikhet alls att lyckas. Watts hävdar att de påståenden gällande grad av empiriskt bekräftande för nämnda slutsatser som återfinns i Papes bok ska vara kompromisslösa eller dumdristiga.¹³

Watts menar också på en bristande verklighetsförankring i ännu ett område ur boken *Bombing to Win*. Han argumenterar för att Papes teori om användandet av tvångsmakt är till synes mager och kräver att historiska fall av hög komplexitet begränsas ner till ett mindre ramverk som beskrivs av både militära och civila sårbarheter och med perspektiv ur förnekelse- eller bestraffningsstrategier. Han menar att andra komplexiteter, kännetecken samt tillfälligheter av vad som faktiskt hänt tvingas att skalas bort. Watts menar att även om boken haft en lovvärd avsikt att brygga historien av luftmaktens användande med verifikation som syfte har boken resulterat i en teoridrivna reduktionism vilken ger höjd till ett fåtal anmärkningsvärda fall, till högst ifrågasättbara tolkningar av historiens register av händelser. Watts skriver att poängen inte är att förneka det faktum att fakta kräver att teori har en innebörd eller ett förklarande värde. Han menar snarare att vill han rikta sin kritik mot att *Bombing to Win* har en benägenhet att tvinga fram ett samband mellan empirisk händelse och teoretiskt ramverk.¹⁴

Efter den kritik som riktats mot Papes bok publicerade han artikeln *The Air Force Strikes Back* som syftar till att svara både Watts och Warden, där Pape både redovisar och förklarar ett antal av de punkter som ifrågasatts och kritiserats. Watts ska ha påstått att en social vetenskap inte har möjlighet att producera bättre strategier och att mänskligt interagerande både i krig och generellt kan bestämmas av flertalet faktorer där vissa har kausala samband och vissa är okända.

¹² Pape, *The Limits of Precision-Guided Air Power*, 1997, s.110

¹³ Watts, 1997, s.140

¹⁴ Watts, 1997, s.149–150

Watts har dessutom argumenterat för att sannolika förutsägelser om framtiden inte kan skapas medan Pape menar att dessa argument är bestående av en extrem form av kunskapens filosofi, även kallat holism.¹⁵

Det går med stor tydlighet att utläsa en oenighet gällande vilka tillvägagångssätt som leder till framgång, möjligheterna att förutspå kommande konflikter och därför anser författaren att debatten väcker intresse för fortsatt fördjupning inom ämnet. Ett problem som uppstår är den grad som olika historiska fall skiljer sig på och dessutom vilka teoretiska vändningar och milstolpar som uppstått som resultat av både historiska misslyckanden och framgångar.

1.4 Syfte och Frågeställning

Undersökningen syftar till att med vägledning och perspektiv ur de två konkurrerande luftmaktsteoretikernas teoretiska grund, skapa en förståelse för varför/hur den amerikanska luftoperationen *Operation Rolling Thunder* som utspelade sig under Vietnamkriget under den senare halvan av 1960-talet misslyckades. Detta genom att genomföra en teorikonsumerande studie där fallet ligger i fokus. Dessutom med hänsyn till det faktum att luftmakt ofta kan framstå som effektivt och förenat med framgång anser författaren att fortsatt forskning inom ämnet är av vikt för att skapa en bredare förståelse för ämnet i stort och målet är att ytterligare bidra till förmån för denna fortsatta forskning.

Med grund i ovan nämnda tankar kan frågeställningen formuleras enligt följande:

Hur kan luftoperationen Operation Rolling Thunders misslyckande förstås utifrån John A. Wardens och Robert A. Papes teorier för användandet av luftmakt?

1.5 Avgränsningar

Undersökningen avgränsar sig till ett amerikanskt perspektiv av fallet och kommer därför inte att ta del av vietnamesiska källor som empiri för undersökningen. Undersökningen avgränsar sig även till faktiska händelser av flyganfall mot marken eftersom Pape, som också nämns under avsnitt 2.3.2, förutsätter att kontroll av luftrummet är ett faktum för att strategierna skall fungera. Därför appliceras detta på all teori som används för att genomföra undersökningen. Dessutom är undersökningen avgränsad i tid för händelseförloppet av Operation Rolling Thunder som utspelade sig mellan 1965 och 1968.

¹⁵ Pape, *The Air Force Strikes Back*, 1997, s.195

1.6 Disposition

Det första kapitlet inleds med en kort bakgrund om luftmakt i stort samt en problemformulering kopplad till operationen, följt av en forskningsöversikt och därefter syfte och frågeställning.

Det andra kapitlet består av ett teoriavsnitt där den teoretiska utgångspunkten ur både Wardens och Papes perspektiv presenteras.

I det tredje kapitlet presenteras metod och material samt att teorin operationaliseras till mätbara begrepp som senare kommer att användas i analysen.

Det fjärde kapitlet består av den genomförda analysen samt en sammanfattning av de resultat som uppkommit av undersökningen.

Det femte och sista kapitlet innehåller en resultatdiskussion, återkoppling till uppsatsens inledande avsnitt samt en avslutande diskussion av uppsatsens helhet samt forskningsetiska överväganden från författaren och rekommendationer för eventuell vidare forskning inom ämnet. Uppsatsen avslutas sedan med en litteraturförteckning tillika referenslista för vidare läsning.

2 Teori

2.1 Motivering till vald teoretisk ansats

Som tidigare nämnt under undersökningens inledande avsnitt anser författaren att både Warden och Pape, i deras teorier om hur luftmakt bäst kan användas för att nå framgång, har flera aspekter som är av stort teoretiskt värde. Med ett perspektiv ur dessa teorier samt med syftet att skapa en förståelse för hur en luftoperation har utspelat sig menar författaren att en god objektiv bild av vad som verkligen skedde och varför, kan illustreras genom dessa två teorier. Det kan argumenteras för att teorierna utvecklades i en senare tid än fallet som analyserats men författaren anser att det kan ge en intressant skildring av att analysera operationen med teorier som potentiellt har formats ur de misstag som gjordes under Vietnam och även andra samtida konflikter.

2.2 John A. Warden

John Ashley Warden III föddes den 21 december 1943 och var den fjärde i sin familj att följa en militär karriär.¹⁶ Redan i en uppsats som Warden författade år 1972 föreslog han att flygwapnet borde omvärdera sina prioriteter och lyfta luftöverlägsenhet istället för luftunderstöd som sitt huvuduppdrag.¹⁷

Warden påvisar i sin artikel *The Enemy as a System* att det finns två olika sätt att tänka genom att illustrera det induktiva och deduktiva tankesättet. Warden vill belysa det faktum att begåvade operationella och strategiska tänkare har sin grund i det deduktiva tänkandet vilket också jämförs metaforiskt med arkitekter som inledningsvis har en vision om att bygga en stad med plats för skolor, industrier och bostäder där den övergripande bilden skapas innan detaljerna sätts på plats. Således bör tankesättet för en militär kampanj bestå av att förstå motståndaren och dess natur och hur detta kan kopplas till att uppnå de politiska målen långt innan pjäserna spelas ut.¹⁸

Warden menar att i ett strategiskt krig är det sannolikt att strider uppkommer men att de inte alltid är nödvändiga, de borde normalt sett undvikas och dessa strider är nästan alltid medel för att nå målet – striderna är *inte* målet. Han vill belysa att om vi ska tänka strategiskt, måste vi se

¹⁶ Olsen, 2007 s.7

¹⁷ Olsen, 2007 s.13

¹⁸ Warden, *Airpower Journal*, 1995, s.42

på motståndaren som ett system uppbyggt av flera subsystem. Om vi tänker oss vår motståndare som ett system har vi en större chans att tvinga denne till att göra våra mål till sina mål med liten ansträngning och högsta chans till framgång. Warden nämner även att Napoléon och Clausewitz hade en poäng när de talade om *friktioner*, *krigets dimma* och *moral*. Men problemet var att de dåtida förutsättningarna skiljer sig stort från idag.¹⁹

Warden poängterar vidare att på dagens slagfält är omständigheterna betydligt annorlunda där individuella kämpar har blivit beroende av att föra fram stora fordon, farkoster och artilleripjäser. Utvecklingen av luftmakt och precisionsvapen har möjliggjort förstörelse av motståndarens fysiska medel vilket innebär att dagens krig kan ses utifrån formen av en ekvation: **(Fysiska medel) x (Moral) = Utfall**. Slutsatsen som han drar utav detta är att krigsinsatser bör fokuseras på den fysiska sidan. Warden säger att målen är nyckeln till framgång i strategiska krig. Dessa mål måste gå bortom att bekämpa motståndarens stridskrafter eftersom kriget handlar om att uppnå något av politiskt värde.²⁰

2.2.1 Femringsmodellen

I artikeln *The Enemy as a System* lägger Warden fram sin teori om hur man ser sin motståndare ur ett strategiskt perspektiv genom att föreställa sig motståndaren som ett komplext system där olika egenskaper eller delar av motståndaren är av olika vikt för att uppnå politiska mål. Den yttersta ringen illustrerar den lägsta strategiska vikten och således illustrerar den innersta ringen de största centrala tyngdpunkterna hos en motståndare.

Warden förenklar konceptet med fienden som ett system, *The Five-Ring Model*, genom att först presentera en tabell som gör det lättare att förstå och nyttja femringsmodellen. Warden menar att de bästa modeller på den strategiska nivån är de som ger oss den enklaste möjliga generella bilden och vid behov fördjupar relevanta delar men alltid strävar efter att arbeta från det övergripande och därefter ned mot detaljer.²¹ Nedan följer den jämförelsetabell som Warden presenterar i sin artikel och som författaren översatt till svenska. Warden jämför alltså en stat med andra ting i samhället som kan förenkla förståelsen för hur han presenterar sin teori.

¹⁹ Ibid, s.42-43

²⁰ Warden, *Airpower Journal*, 1995, s.43

²¹ Ibid, s.44

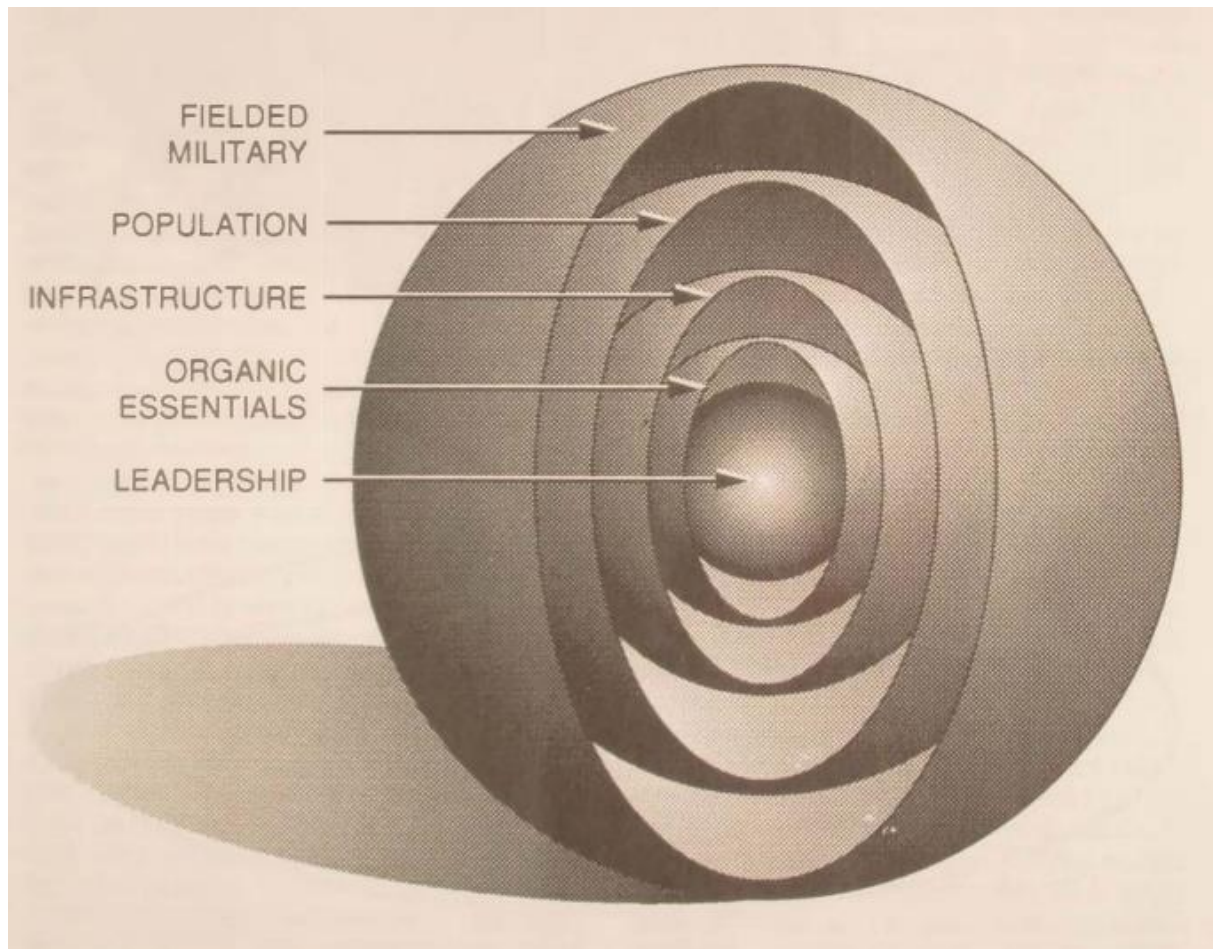
	Mänsklig kropp	Stat	Drogkartell	Elnät
Ledarskap	Hjärna <ul style="list-style-type: none"> • ögon • nerver 	Regering <ul style="list-style-type: none"> • kommunikation • säkerhet 	Ledare <ul style="list-style-type: none"> • kommunikation • säkerhet 	Huvudcentral
Organiska nödvändigheter	Mat och syre (konversion genom vitala organ)	Energi (elektricitet, olja, mat) och pengar	Drogernas produktion	Kraftverk
Infrastruktur	Bloodkär, ben, muskler	Vägar, flygplatser, fabriker	Vägar, luftleder, havsspår	Kraftledning
Population	Celler	Människor	Odlare, distributörer, producenter	Arbetare
Försvarsmekanism	Leukocyter	Militär, polis, brandmän	Gatusoldater	Reparatörer

Figur 1, System²²

Genom att utgå från tabellen i Figur 1 efter hur Warden har jämfört en stat med den mänskliga kroppen är det tydligt hur vissa delar väger tyngre än andra även om en stat skulle överleva längre utan en regering än en människa hade gjort utan sitt huvud. Warden menar inte att det är en korrekt avspiegling av verkligheten men han menar att det är nära nog för att förstå konceptet i sin huvudsak.²³ Nedan i Figur 2, illustreras Wardens femringsmodell i form av de ringar som han tagit fram för att kategorisera motståndaren som ett system med underliggande subsystem.

²² Ibid, s.44

²³ Warden, Airpower Journal, 1995, s.44

Figur 2, *The Basic Five-Ring Model*²⁴

För att delge en bättre bild av vad komponenterna ur modellen faktiskt innebär, följer en sammanfattning av respektive komponent och dessa kommer även att återkomma under metodavsnittet där operationalisering av de teoretiska komponenterna sker. Warden talar om dessa komponenter i det system som motståndaren delats in i och jämför de viktigaste, kritiska komponenterna metaforiskt med solen som central tyngdpunkt i ett solsystem.²⁵ Om solen skulle slås ut hade planeterna i solsystemet förmodligen inte kunnat fungera som tidigare och exempelvis om motståndarens elnät skulle slås ut hade motståndarens infrastruktur förmodligen inte heller fungerat som tidigare, därav benämner Warden sådana viktiga samhällskomponenter metaforiskt för central tyngdpunkt, eng. *centre of gravity*. Dessutom vill Warden poängtera att konceptet med centrala tyngdpunkter för att utöva strategisk krigföring är ett relativt simpelt koncept i teorin men praktiskt sett mycket mer komplicerat, framför allt eftersom sannolikheten att fler än en central tyngdpunkt existerar är stor och även att dessa olika tyngdpunkter har en

²⁴ Ibid, s.47

²⁵ Ibid, s.46

påverkan på andra tyngdpunkter.²⁶

Ledarskapet

Warden menar att den innersta ringen som illustrerar ledarskapet är den mest kritiska komponenten eftersom motståndarens ledningsstruktur, om det rör sig om militär ledning eller civil regeringsledning, är det enda elementet hos motståndaren med beslutande makt som kan fatta komplexa beslut för landets fortsatta rörelse eller styra ett land i krig. Historiskt sett menar också Warden att krig har utkämpats för att störta den kungliga ledningen och således eliminera landets beslutande organ. Han säger också att svårigheten att fånga eller döda det ledande elementet har ökat i modern tid. Genom att dessutom påverka hur kommunikationen inom landet fortgår, är det också möjligt att försvaga ledningsstrukturen. Om ett rationellt svar från motståndarens ledning är avsaknad på grund av att den slagits ut kan detta resultera i en impotent motståndare mot hamnar i en strategisk paralys.²⁷ De centrala tyngdpunkter som är kritiska för motståndarens ledarskap är således *kommunikation* i syfte att sprida tagna beslut och *säkerhet* för de individer som sitter på beslutande makt.

Organiska nödvändigheter

De organiska nödvändigheterna är den andra mest kritiska ringen i modellen. I denna ring ingår faciliteter och processer som en stat eller organisation inte kan klara sig utan. Det är inte nödvändigtvis direkt relaterat till strid. För att jämföra med drogkartellen i Figur 1, om produktionen av droger abrupt skulle avbrytas hade antingen systemet tvingats till dramatisk förändring eller kort därefter gått omkull. På en statlig nivå med hög tillväxt fordras elektricitet och bränsle för att samhället ska fortsätta fungera. Om en stats organiska nödvändigheter, importerade eller närproducerade, skulle förstöras försvårar detta samhället i stort och kan leda till medgivande från statens ledning. Antalet av dessa nödvändigheter kan vara små även hos en stor stat och förstörelse av kraftverk eller bränsleproduktion kan ha en stor inverkan på samhället.²⁸

²⁶ Warden, *Airpower Journal*, 1995, s.49

²⁷ *Ibid*, s.49–50

²⁸ *Ibid*, s.50

Infrastruktur

Den tredje viktigaste ringen är infrastrukturen som innehåller motståndarens statliga transportsystem, som förflyttar både civil samt militär gods och även tillför tjänster kring operationsområdet. Detta innefattar tågtrafik, flygtrafik, motorvägar, broar, flygplatser, hamnar och ytterligare liknande system. Här faller också den statliga industrin eftersom den inte inkluderas i kategorin om organiska nödvändigheter. Warden menar att för både civila och militära syften är det nödvändigt att förflytta gods, tjänster och information från en punkt till en annan. Om denna rörelse skulle försvagas eller göras omöjlig skulle det även statliga systemet snabbt försvagas tillsammans med förmågan att stå emot motståndarens krav. Jämfört med de organiska nödvändigheterna menar Warden att det finns många faciliteter inom infrastruktur och även högre redundans vilket innebär att större skada krävs inom området för att uppnå effekt.²⁹

Befolkning

Den fjärde mest kritiska ringen representerar befolkningen. Om vi bortser från moraliska invändningar är det svårt att direkt attackera befolkningen – det finns för många mål och i många fall, speciellt inom en polisstat kan befolkningen vara villiga att lida plågsamt innan den vänder sig mot sin regering. En indirekt attack mot befolkningen, som Nordvietnam använde mot USA kan vara speciellt effektiv om landet har ett relativt lågt intresse av krigets utfall. Nordvietnameserna visade det möjligt att skapa ett tillstånd som ledde motståndarens befolkning till protest mot sin regering för att undgå de krigsoffer som de amerikanska soldaterna gav under Vietnamkriget. Warden nämner också att även om attacker mot civilbefolkning är moraliskt förkastligt och svårt ur ett militärt perspektiv hindrar det inte en eventuell motståndare som valt att ignorera de moraliska aspekterna av krigets lagar från att attackera civila.³⁰

Militära styrkor

Den sista ringen består av statens försvarsstyrkor och trots att vi vanligtvis tänker om de militära styrkorna som den vitala delen i krig, menar Warden att de enbart är ett medel för att uppnå målet. De militära styrkornas funktion är alltså att skydda sina egna inre ringar eller hota motståndarens. En stat kan säkerligen tvingas till medgivande genom att reducera dess militära

²⁹ Warden, *Airpower Journal*, 1995, s.50

³⁰ *Ibid*, s.50–51

styrkor och om de skulle bekämpas helt, finns inte längre något försvar för staten. Att se försvarsstyrkorna som medel för att uppnå ett mål och inte som nödvändiga i sig, är inte ett klassiskt synsätt eftersom historiskt sett utkämpades sällan krig utan soldater. Warden menar att den moderna teknologin möjliggör politiska kraftfulla alternativ och att dessa alternativ i sin tur gör att militära styrkor istället hör till kategorin medel som verktyg för att uppnå politiska mål.³¹

2.2.2 Parallell attack

Warden vill även inkludera den allra viktigaste kravet på strategisk attack som han beskriver som förståelse för motståndarens system. När förståelse för systemet är uppnått kommer nästa problem i hur systemet bör attackeras. Warden menar att ett parallellt anfall normalt föredras om ingen anledning att förlänga kriget har uppkommit. Stater har ett litet antal av vitala mål på den strategiska nivån och om dessa vitala mål kan slås ut med ett parallellt anfall blir den tillfogade skadan oöverkomlig. Teknologin har möjliggjort simultana anfall i en helt annan utsträckning än tidigare och kan potentiellt vara extremt effektiv.³²

2.2.3 Sammanfattning

Återkommande i Wardens artikel om motståndaren som ett system är hur det strategiska tänket inom krigföring bör gå från det stora översiktliga tänkandet och efter hand ner på detaljnivå. Warden menar att vi måste tänka oss själva och motståndaren som olika system med tillhörande subsystem och vilka ömsesidiga beroenden som kan påverka både våra och motståndarens handlingar. Målet kommer alltid att inkludera ett tillfogande av skada som minskar effektiviteten hos motståndarens system samtidigt som vi ser till att motståndaren inte tillfogar sådan skada på det egna systemet att påverkan följer. Warden hävdar att stridandet inte är krigets essens utan den verkliga essensen är att göra det som är nödvändigt för att motståndaren ska medge våra mål som dennes mål.³³

2.3 Robert A. Pape

Robert A. Pape är professor i statsvetenskap och jobbar på University of Chicago där han specialiserar sig på internationella säkerhetsfrågor. Han har på senare tid släppt flertalet verk som handlar om terrorism och bland annat logiken bakom självmordsbombning och har idag en ledande roll inom *Chicago Project on Security and Threats*. År 1996 publicerades Papes bok

³¹ Warden, *Airpower Journal*, 1995, s.51

³² *Ibid*, s.54

³³ Warden, *Airpower Journal*, 1995, s.55

Bombing to Win: Air Power and Coercion in War där han beskriver sitt perspektiv om hur luftmakt bäst används för att nå framgång.³⁴

2.3.1 Bombing To Win

Boken är skriven i syfte att analysera dynamiken av militär tvångsmakt och Pape frågar sig varför vissa stater väljer att ändra sitt beteende efter att de mottagit hot med militära konsekvenser medan andra stater väljer att fortsätta sitt agerande. Boken analyserar ett större antal fall genom historien för att undersöka och fastställa under vilka omständigheter som militär tvångsmakt har haft framgång respektive misslyckats i det förflutna i syfte att kunna förutse när den militära tvångsmakten är sannolik att lyckas eller misslyckas i kommande konflikter.³⁵ Pape motsätter sig också användandet av strategisk bombning och menar att det inte fungerar. Han säger att betvingande luftmaktsanvändning ofta identifierar sig med strategisk bombning och att detta är ett misstag. Historien visar att strategier kring strategisk bombning är de minst effektiva sätt att bruka luftmakt med tvångsmakt. I följande avsnitt kommer de olika typerna av tvångsmakt att presenteras.

2.3.2 Militär Tvångsmakt

Till att börja med vill Pape poängtera att luftöverlägsenhet ibland benämns som en separat strategi för luftmakt men att detta är felaktigt. Pape menar att kontroll över luftrummet är en förutsättning för att kunna använda dessa tvångsstrategier eftersom bristande kontroll över luftrummet inte medger fri flygning med de stridande flygplanen.³⁶

Militär tvångsmakt beskrivs i Papes bok som eftersträvan att ändra en stats beteende genom att manipulera statens kostnader och förmåner. Han menar att både tvångsmakt och avskräckning fokuserar på att påverka motståndarens kostnadsnyttokalkyl för beslutstagande, däremot strävar inte avskräckningsstrategin efter motståndarens medgivande utan används främst för att hålla motståndaren passiv. Tvångsmakten strävar alltså efter att tvinga motståndaren att ändra sitt agerande till förmån för tvångsmaktutövaren.³⁷

Pape menar att det finns två fundamentala typer av tvångsmakt; tvångsmakt genom *bestraffning* och tvångsmakt genom *förnekande*. Bestraffning används genom att höja kostnader eller risker

³⁴ University of Chicago

³⁵ Pape, 1996, s.1

³⁶ Pape, *Limits of Precision-Guided Air Power*, 1997, Fotnot s.97

³⁷ Pape, 1996, s.4

för den civila befolkningen, inte begränsat till att slå mot civila massor utan kan ske genom att bekämpa militär personal i stora mängder för att utnyttja känsligheten hos motståndarens befolkning. Den förnekande strategin används genom att med militära medel, hindra motståndaren från att uppnå sina politiska eller territoriella mål. Den påtvingande staten skulle exempelvis kunna hota motståndaren med att ta över landmassa eller förstöra tillräckligt mycket av deras militära styrkor för att motverka deras territoriella ambitioner.³⁸

2.3.3 Tvångsstrategier med hjälp av luftmakt

Pape menar att luftmakt är det viktigaste instrumentet för den moderna militära tvångsmakten är luftmakt och tvång genom luftmakt kan delas upp i fyra olika strategier eller kategorier; De bestraffande-, risk-, nekande- och dekapiterande strategierna. Han säger också att tvångsstrategier genom luftmakt kan identifieras genom två olika kriterier. Det första kriteriet kan identifieras av en rad specifika indikatorer såsom timing, måluppsättningar och vilken ammunition som använts. Det andra kriteriet fokuserar på de mekanismer som leder förstörelse av ett givet antal mål till ett förändrat beteende hos motståndaren. Detta kan identifieras med hjälp av en händelsekedja enligt följande: *Stridskraft > Mål > Mekanism > Politisk förändring*. Pape menar också att effektiviteten hos militära operationer kan mätas genom stridseffektivitet eller strategisk effektivitet.³⁹

Besträffande strategi

Besträffning genom luftmakt eftersträvar att åsamka sådan smärta hos motståndarens civila att detta i sin tur leder till ett överväldigande av deras territoriella intressen inom konflikten och tvingar regeringen till kapitulation, alternativt skapar en revolt hos befolkningen som tvingar motståndaren att ge upp. Luftmakt kan medföra stora förluster hos civila genom anfall mot befolkningscentrum som skedde under andra världskriget, eller indirekt genom att förstöra den civila ekonomin. Genom förstörelse av elnät, oljeraffinaderier, vatten och kloaksystem samt lokaltrafik kan infrastrukturen rubbas och skapa stora problem.⁴⁰

Riskstrategi

Kärnan i denna strategi består av att gradvis öka risken för civil skada och således tvinga motståndaren att ge upp i syfte att undvika framtida kostnader. Likt den bestraffande strategin

³⁸ Ibid, s.13

³⁹ Pape, 1996, s.55–56

⁴⁰ Ibid, s.59

fokuserar riskstrategin på befolkning samt ekonomiska mål men med den fundamentala skillnaden att långsamt trappa upp den tillförda skadan för att bygga upp en rädsla för ytterligare förluster hos motståndaren.⁴¹

Halshuggande strategi

Användandet av luftmakt för halshuggande – en strategi som möjliggjorts av precisionsstyrd ammunition och dessutom använt under kriget i Irak – innebär att slå mot viktiga mål hos motståndarens ledarskap samt kommunikationsfaciliteter. Huvudantagandet är att dessa mål representerar en form av akilleshäl hos de moderna staterna. Pape menar att oavsett hur stark en stats militära styrkor eller deras militär-industriella kapacitet är, kan denna stat slås ut genom att förlora sitt ledarskap.⁴²

Nekande strategi

Den nekande strategin innebär att slå motståndarens militära styrkor och försvaga dem till den grad att egna marktrupper kan ta över det omstridda territoriet utan att själva lida några oacceptabla förluster. Generellt sett fokuserar förnekande strategier på förstörelse av vapentillverkning, avbrott av transportkedjor med militär materiel, störning av rörelse och kommunikation i arenan samt utnötning av motståndarens grupperade trupper.⁴³

Pape menar vidare att den nekande strategin kan delas upp i tre underkategorier. Den första kategorin innebär att använda luftmakt för direkt understöd av marktrupperna och således bana väg genom motståndarens styrkor så att de egna marktrupperna kan avancera lätt över tagen terräng.⁴⁴ Den andra kategorin kallas strategisk interdiktions och innebär att med storskaliga operationer, antingen förstöra motståndarens militära produktion eller anfälla logistiken för att isolera ny materiel från att nå motståndarens trupper.⁴⁵ Den tredje kategorin innebär operativ interdiktions och fungerar genom att slå mot motståndarens bakre stödfunktioner som taktiska materielnätverk, förstärkning samt kommandocentraler. Syftet med dessa attacker är att

⁴¹ Ibid, s.67

⁴² Pape, 1996, s.79

⁴³ Ibid, s.69

⁴⁴ Ibid, s.70

⁴⁵ Ibid, s.71

inducera en operationell paralys som reducerar motståndarens förmåga att flytta och koordinera styrkor inom arenan.⁴⁶

2.3.4 Sammanfattning Pape

Essensen i Papes teori om luftmakt och dess användande ligger i att försvaga sin motståndares militära styrkor tillräckligt mycket att denne inte längre kan försvara sig själv och därför tvingas till kapitulation. Den strategi som Pape förespråkar är alltså den nekande strategin och dess underkategorier, även om de olika strategier som presenteras kommer att vara till hjälp vid analysen av Operation Rolling Thunder.

⁴⁶ Ibid, s.72

3 Metod

I följande kapitel presenteras metod, forskningsdesign och material samt författarens egna tankar samt motivering kring de val som gjorts och avslutas med en operationalisering av presenterade teorier ur föregående avsnitt.

3.1 Forskningsdesign

Den metod som användes för att genomföra undersökningen är en teorikonsumerande enkel fallstudie. Skillnaden mellan en undersökning som är teoriprövande, där teorin står i centrum, och en teorikonsumerande undersökning, där fallet står i centrum, handlar till stor del om behovet att kunna generalisera resultat. Vid en teoriprövande studie ligger det dessutom vikt i huruvida teorin kan generaliseras till andra fall, medan det teorikonsumerande angreppssättet fokuserar mer på fallet och skapar en förståelse för varför utfallet blev som det blev utifrån teorin.⁴⁷ Författaren anser därför att användandet av en teorikonsumerande fallstudie är mer passande för undersökningen och att frågan gällande generaliserbarhet är mindre central.

3.2 Kvalitativ textanalys

Materialet för analysen undersöktes genom att kvalitativt analysera innehållet. Enligt Esaiasson et al. finns det flera skäl till varför den kvalitativa textanalytiska metoden används istället för den kvantitativa. Ett av dessa skäl är att textens helhet och det centrala budskapet som forskaren eftersträvar att utvinna ur texten antas vara något annat än summan av delarna i texten.⁴⁸ Boréus et al. menar att innehållsanalys eller textanalys är en systematisk metod där textinnehåll bryts ned och kategoriseras för att besvara bestämda forskningsfrågor.⁴⁹ Nackdelen med att använda en kvalitativ textanalys jämfört med den kvantitativa är att den genomförda tolkningen av texten kan variera beroende på vilken individ som genomför analysen och kan motverkas genom att låta en annan individ genomföra en likadan test-analys i syfte att reducera risken för minskad validitet. Detta genomfördes dock ej på denna undersökning eftersom det ej medgavs av tidsramen.

3.3 Material

Materialet som användes för den empiriska grunden i analysen bestod huvudsakligen av västerländska sekundärkällor. Undersökningen ämnar skapa en förståelse varför de

⁴⁷ Esaiasson et al, 2017, s.89–90

⁴⁸ Ibid, s.211

⁴⁹ Boréus et al, 2018, s.50

amerikanska stridskrafterna misslyckades genom att analysera USA:s agerande. Därför bedömer författaren inte att bristen på empiriska källor från Vietnams sida av konflikten skulle medföra en negativ inverkan på undersökningens resultat. Med hänsyn till tidsaspekten för undersökningens fortlöpande eftersträvades således ej primärkällor då framtagande av dessa bedömdes innebära en för hög tidsåtgång. I syfte att uppnå en form av triangulering kommer huvudsakligen tre olika verk att stå till grund för analysen. Detta för att åstadkomma en samlad bild från flera olika vinklar av vad som skedde och hur detta har tolkats. Analysens empiriska grund kommer alltså att baseras på följande verk:

Ivan Rendalls bok *Rolling Thunder: Jet Combat From World War II to the Gulf War* där Operation Rolling Thunders olika skeden tydligt beskrivs utifrån ett luftmaktsperspektiv.

Mark Clodfelters bok *The Limits of Air Power* som behandlar användandet av luftmakt under Vietnamkriget.

Robert A. Papes bok *Bombing to Win* som också innehåller ett avsnitt om Vietnamkriget och hur luftmakten användes.

Argumentation kan föras gentemot det faktum att samtliga källor är västerländska och kanske inte behandlar det vietnamesiska perspektivet av vad som utspelade sig under Operation Rolling Thunder men författaren bedömer valda empiriska källor som tillräckligt tillförlitliga för att analysen ska kunna genomföras med ett gott resultat.

3.3.1 Källkritik

Det finns enligt Esaiasson et al. fyra klassiska källkritiska regler och med dessa som stöd kan sanningshalten i olika påståenden bedömas. Användningsområdet kan vara när exempelvis en författare gör ett påstående som en bedömning av trovärdigheten känns relevant eller nödvändig. Dessa fyra kan benämnas olika men i detta fall kallas de för äkthet, oberoende, samtidighet och tendens.⁵⁰

⁵⁰ Esaiasson et al, 2017, s.288

Äkthet

Äktheten hos källmaterialet är ett grundläggande krav och forskaren måste försäkra sig om att de berättelser som nyttjas faktiskt har blivit producerade vid den tidpunkt, i det sammanhang och av den eller de individer som anges. Ett förfalskat källmaterial skulle innebära att forskaren inte har tillräckligt stöd för att kunna belägga ett historiskt förlopp.⁵¹ De källor som använts för empirin är i form av tryckt litteratur som släpptes för över 20 år sedan och därför bedömer författaren att äktheten inte bör ifrågasättas.

Oberoende

Äkthetskriteriet som nämns ovan gäller dokumentet i sig och följande kriterier håller mer fokus på det faktiska innehållet. Esaiasson et al. menar att källkritiken fäster uppmärksamheten på tre olika aspekter av oberoende: (i) *Möjligheterna att bekräfta berättelser*, vilket innebär att trovärdigheten hos ett historiskt påstående ökar om det är möjligt att bekräfta påståendet med hjälp av ett ytterligare påstående med ett annat ursprung. (ii) *Avståndet mellan berättare och berättelse*, med huvudregeln att primärkällor har större trovärdighet än sekundärkällor och detta innebär att ett påstående från en person som själv har varit med om en händelse har större trovärdighet än återberättelser av vad denna person har sagt. (iii) *Berättarens grad av oberoende*, som innebär att en trovärdig berättelse skall komma från en oberoende berättare och skall dessutom vara opåverkad av någon annan person eller yttre omständighet.⁵²

Samtidighet

Ju större tid som passerar mellan en historisk händelse och dess dokumentation, desto större är sannolikheten att berättelsen tappar sin noggrannhet och att vissa detaljer faller mellan stolarna. Esaiasson et al. menar att samtidiga berättelser är mer trovärdiga eftersom människor har en stark tendens att glömma och att efterrationalisera.⁵³ De återberättande källor som använts för undersökningen är tryckta ett par decennier efter fallet men empirin bedöms tillräckligt noggrann och relevant.

⁵¹ Esaiasson et al, 2017 s.291

⁵² Ibid, s.292–293

⁵³ Ibid, s.294

Tendens

Enligt Esaiasson et al. kan ett historiskt påstående betraktas som tendensiöst i samma utsträckning som källans ursprung har ett intresse av att återge en snedvriden eller avsiktligt påverkad berättelse om verkligheten. Med hjälp av tendenskriteriet är det möjligt att fundera systematiskt på i vilken miljö eller under vilka omständigheter som en berättelse har uppkommit. Esaiasson et al. menar att huvudregeln är att *aldrig tro på en ensam tendensiös källa*.⁵⁴ Eftersom källorna främst är västerländska och ger en skildring från USA:s sida kan tendensen variera men eftersom denna undersökning ämnar skapa en förståelse för utfallet av USA:s agerande bedöms tendensen att vara godtagbar.

Författaren har under undersökningens gång eftersträvat att följa dessa äkthetskriterier i största möjliga mån och bedömer dessutom att uppsatsen inte håller en bristande reliabilitet kopplat till analysens empiriska grund.

3.4 Operationalisering

Operationaliseringen är den process där den teoretiska definitionen tilldelas ett antal operationella indikatorer och Esaiasson et al. hävdar att de operationaliseringar som väljs att användas för att genomföra olika undersökningar har stor betydelse för ett undersökningsresultat och vilken precision som resultatet kan ge. De menar också att det inte finns några självklara operationaliseringar av teoretiska begrepp eller uppenbara sätt att mäta eller samla in empiriska observationer. Detta innebär att de indikatorer som väljs ut alltid kan bli föremål för kritik. En undersöknings validitet, alltså dess överensstämmelse mellan teoretiska definitioner och operationella indikatorer, är avgörande för förutsättningarna att kunna erbjuda trovärdiga slutsatser och förståelser av verkligheten.⁵⁵

Med grund i tidigare stycke kopplat till undersökningens validitet, kommer därför valda operationella indikatorer, att gå i linje med de teoretiska definitionerna från respektive vald teoretiker. De kommer dessutom på ett enkelt och tydligt sätt brytas ned till sex operationella indikatorer per teori. Författaren eftersträvar att respektive indikator ur både Pape och Wardens teorier har en liknande motsvarighet i respektive teori, vilket kommer vara möjligt i de flesta av fallen.

⁵⁴ Ibid, s.294–295

⁵⁵ Esaiasson et al, 2017, s.56–57

3.4.1 Operationella indikatorer för Wardens teoretiska definitioner

Anfall mot nyckelpersoner eller ledning

Den mest kritiska komponenten bland de fem ringar som Warden illustrerar är alltså ledarskapet och detta kan dels påverkas genom att anfälla olika nyckelpersoner hos en motståndare. Ett annat potentiellt mål för att stänga ute en motståndares ledarskap kan vara att slå mot ledningsstrukturen eller kommunikationen i syfte att göra motståndarens ledarfigurer oförmögna att dela ut order till sin civila personal och/eller militära styrkor.

Anfall mot faciliteter av organisk produktion

Den näst innersta ringen som Warden anser vara den andra mest kritiska komponenten består alltså av faciliteter och processer som en stat inte kan klara sig utan, må det vara import eller närproduktion av bränsle, mat eller närproducerande kraftverk. Anfall mot dessa faciliteter eller processer kan ha stor inverkan på en stats vilja och förmåga att fortsätta försvara sig.

Anfall mot infrastruktur

Nästkommande komponent kopplas till en stats infrastruktur och kan bestå av anfall mot vägar, hamnar, flygplatser, tågtrafik och andra liknande system som kan begränsa en motståndare att förflytta sig själv eller nödvändiga resurser. Anledningen till att komponenten inte anses lika kritisk är den redundans som vanligtvis finns på dessa system vilket möjliggör motståndaren att välja alternativa vägar eller system.

Anfall mot befolkning

Att attackera befolkningen anses givetvis som moraliskt förkastligt men har förekommit och effekterna av detta varierar. Detta kan också handla om indirekta attacker där befolkningens stöd eller missnöje kommer som resultat av flertalet tidigare händelser. Warden poängterar dessutom att oavsett hur moraliskt fel det må vara, hindrar det ändå inte en potentiell motståndare.

Anfall mot militära styrkor

Att slå ut en motståndares militära styrkor kan vara svårt men att lyckas innebär dessutom enligt Warden att motståndaren tappar sitt försvar för resterande statliga komponenter och system. Denna komponent kan innebära vinst men kommer förmodligen kosta mer än vad det smakar.

Parallella anfall

Var och en av ovan nämnda indikatorer kan ha olika sorters inverkan hos en stat men för att slå parallellt, med stor kraft mot flera komponenter samtidigt krävs koordination. Ett parallellt anfall som uppnår framgång mot respektive mål kan innebära förödande konsekvenser för den försvarande staten.

3.4.2 Operationella indikatorer för Papes teoretiska definitioner

Anfall mot marktrupper

Den enligt Pape mest framgångsrika strategin är den nekande och dess första underkategori innebär att sätta in luftmakten för direkt understöd av marktrupperna vilket driver tillbaka motståndarens trupper och möjliggör avancering på slagfältet.

Anfall mot logistikkedjor eller infrastruktur

Den andra underkategorin handlar alltså om strategiskt avbrott och fokuserar på att isolera motståndaren från att inhämta nyproducerat materiel antingen genom att slå mot dess militära produktion eller genom att slå mot logistikkedjor.

Anfall mot bakre resurser

Den tredje underkategorin består av det operativa avbrottet vilket fokuserar på att slå mot motståndarens bakre stödfunktioner, taktiska materielnätverk och resurser för att reducera motståndarens förmåga att flytta och koordinera sina styrkor.

Anfall mot befolkning

Besträffning av motståndaren genom att slå mot befolkning användes bland annat under andra världskriget och består antingen av att direkt bomba tätbefolkade områden eller slå mot exempelvis elnät, vattensystem eller andra system som gör livet svårare för befolkningen.

Gradvis ökande anfall mot befolkning

Riskstrategin liknar alltså den bestraffande strategin men med fokus liggande kring hur en gradvis ökande risk för civila att falla offer för anfall gör att befolkningen vänder sig mot sin stat och på så vis tvingar motståndaren att ge upp för att undvika fortsatta förluster och kostnader.

Anfall mot ledning

Halshuggning, som Pape kallar denna strategi för har blivit möjliggjord av precisionsstyrda vapen och fokuserar på att slå mot viktiga mål hos motståndarens ledarskap och även kommunikationsfaciliteter. Ett förlorat ledarskap skulle kunna slå ut även den motståndaren med störst militär-industriell kapacitet.

3.4.3 Analysverktyg

Analysverktyget som kommer att användas är konstruerad i form av en tabell där respektive operationell indikator kan anta följande tre olika värden i syfte att illustrera en förståelse för vad som skedde under operationen: (2), Kan tydligt utläsas ur texten. (1), Kan indirekt tolkas ur texten. (0), Kan ej utläsas ur texten.

Den första kolumnen visar vilken teori, följt av vilken operationell indikator som analyseras och den tredje kolumnen visar sedan vilket värde som författaren har tolkat och bedömt passar in på den operationella indikatorn i fråga. Tabellen kommer att se ut enligt följande exempel:

Teori	Operationell Indikator	Värde
Warden	<i>Anfall mot nyckelpersoner eller ledning</i>	(1)
Pape	<i>Anfall mot marktrupper</i>	(2)

Figur 3, Demonstration av analysverktyget.

Möjliga värden:

- (0) – Kan ej utläsas ur texten
- (1) – Kan indirekt tolkas ur texten
- (2) – Kan tydligt utläsas ur texten

4 Analys

Avsnittet kommer att inledas med en kortare bakgrund till Operation Rolling Thunder och därefter kommer operationen att delas upp i fyra olika skeden, dels för att göra analysen tydligare, dels för att olika bakomliggande strategier låg i fokus under olika skeden. Därefter kommer varje skede att analyseras med hjälp av Wardens respektive Papes operationella indikatorer.

4.1 Bakgrund

Det centrala politiska målet som president Johnson tillkännagav några dagar efter hans ämbetsperiod hade startat var att skydda det sydvietnamesiska folket och dess regering mot en externt driven kommunistisk konspiration. Detta var drygt ett år och fyra månader innan Operation Rolling Thunder inleddes.⁵⁶ I slutet av september och början av oktober, började känslan av ett behov att driva en luftkampanj mot Nordvietnam krypa fram hos presidentens rådgivare. Det var ingen självklarhet att bombning var svaret till det vietnamesiska problemet men allt eftersom rådgivarna började söka efter lösningar till en stabil sydlig regim, tvingade den förvärrade situationen fram andra alternativ än fredliga och diplomatiska lösningar. Både McNamara och McNaughton, som var två av presidentens rådgivare, menade att president Johnson skulle hålla tillbaka med förhandlingar till dess att han sårat Nordvietnam.⁵⁷

I början av februari genomfördes en mindre luftoperation vid namn ”Flaming Dart”, där president Johnson hade hoppats att ett plötsligt och effektivt luftanfall, kunde övertyga ledarna som befann sig i Hanoi om allvaret i situationen. Dessutom ville Johnson visa att Nordvietnam inte kunde räkna med fortsatt immunitet om fortsatt aggression i syd följde. Johnson trodde inte heller att det begränsade anfallet skulle starta en sovjetisk eller kinesisk intervention trots närvaron av den sovjetiska premiärministern Alexsei Kosygin i Hanoi. Den 13 februari beordrade president Johnson officiellt om den följande operationen Rolling Thunder som skulle visa sig vara oerhört ihållande och flera år skulle passera innan ett slut skulle uppenbara sig.⁵⁸

4.2 Operation Rolling Thunder

I boken *Bombing to Win* delar alltså Pape upp Operation Rolling Thunder i fyra skeden som särskiljs av olika vägledande strategier. Driven av ökat tryck, från både kongressen och

⁵⁶ Clodfelter, 1989, s.40

⁵⁷ Ibid, s.52–53

⁵⁸ Ibid, s.58–59

allmänheten, för att på något sätt uppnå ett övertygande inflytande över Nordvietnam, prövades tre olika strategier, som förespråkats av president Johnsons civila och militära rådgivare, en efter en. Det första skedet genomfördes med en skonsam form av Schellings strategi där gradvist ökande anfall mot Nordvietnams industri genomfördes med korta avbrott som gav utrymme för diplomatisk signalering. Det andra skedet fokuserade på arméstrategin förnekande genom interdiktion eller avbrott, med målbilden att tillämpa ett stadigt tryck på den högsta möjliga hållbara nivå för att slipa ned motståndarens militära kapacitet. Det tredje skedet influerades av Douhet med en målbild att förstöra så många mål som möjligt i en plötslig, ondsint, åskknall för maximal psykologisk effekt.⁵⁹ Det fjärde och avslutande skedet pågick mellan april och november 1968 där bombningen deskalerades gradvis. Den allmänna opinionen hade ställt sig emot kriget och president Johnson var under ett intensivt politiskt tryck att reducera den amerikanska inblandningen i kriget.⁶⁰ Det fjärde skedet kommer inte att vara del av analysen eftersom författaren anser att operationen redan var avvecklande när skedet inleddes och saknar därför relevans.

4.2.1 Den första skedet – mars-juli 1965

Det amerikanska flygvapnet identifierade 94 olika mål i Nordvietnam som rekommenderades för anfall, under ett tidsspänn av två veckor, med syftet att paralysera det nordvietnamesiska transportsystemet samt reducera dess industri till småsten. Det var menat att vara en snabb kampanj med maximal chockerande effekt med en bakomliggande tanke att Nordvietnam kunde förstå att fortsatt tillförsel mot Vietcong skulle resultera i eskalerande bombningar. Den politiska situationen var komplicerad och Nordvietnam verkade inte förstå anledningen till USA:s anfall. De första attackerna stod utan svar från Nordvietnam.⁶¹

Anfallen mot Nordvietnam började den 2 mars 1965 med att USAF (U.S. Air Force) anföll en ammunitionsdepå vid Xom Bay, samtidigt som sydvietnamesiska plan genomförde en räd mot flottbasen Quang Khe. Den 15 mars anfölls baracker och ammunitionsdepåer i den södra delen av Nordvietnam. Fler anfall genomfördes under resterande del av mars månad och president Johnsons rådgivare började fundera om bombningen verkligen skulle leda till deras politiska mål.⁶²

⁵⁹ Pape, 1996, s.181–182

⁶⁰ Ibid, s.184

⁶¹ Rendall, 1999, s.129–130

⁶² Clodfelter, 1989, s.63–64

Den 3 april 1965 utfördes två lufträder mot två viktiga järnvägsbroar i ett försök att skapa en flaskhals för Nordvietnams järnvägar i huvudstaden Hanoi. Dessutom lyckades attackflyg från flottan förstöra Dong Phuong Thong-bron. Under samma dag attackerade det amerikanska flygvapnet, med både F-105or och F-100-plan, Than Hoa-bron, omkring 16 mil söder om Hanoi, som höll både järnvägs- och fordonstrafik. Tyvärr misslyckades förstörelsen av bron och ett nytt försök följde dagen därpå men avväjdes också av det nordvietnamesiska motståndet.⁶³

Den 6 april sände president Johnson ut nya direktiv där Operation Rolling Thunder fortsatt skulle fokusera anfällen mot kommunikationslinjer. Samtidigt som luftkampanjen i norr upprättades marktrupper i syd med samma politiska mål som operationen och luftkampanjen sågs inte längre som oberoende för framgång – nu skulle dessutom luftmakten användas som en stödfunktion till de amerikanska marktrupperna. Johnson använde Rolling Thunder för att bryta både motorvägar och järnvägar mellan Nord- och Sydvietnam under april och början av maj. Den 7 april, efter en dryg månad av kontinuerligt bombande gick president Johnson ut till allmänheten, med sitt erbjudande att förhandla med Nordvietnam om Hanoi avbröt sin tillförsel av resurser till Vietcong, vilket Nordvietnam avslög. Mellan 13 och 17 maj pausades Rolling Thunder i syfte att ge Hanoi ännu en chans till förhandling trots att Johnson inte förväntade sig något svar, vilket han heller inte fick. Kort efter att Rolling Thunder återupptogs påbörjades tunga attacker från Vietcong mot de sydvietnamesiska styrkorna.⁶⁴

President Johnson eftersträvade en maximal luftkampanj som inte bara vållade smärta men dessutom ökade rädslan för ökade förluster. Målen skulle utgöras av kommunikationslinjer samt enstaka militära installationer inom Hanoi-Haiphong området. Allt eftersom situationen i syd förvärrades gav flera av presidentens rådgivare sitt stöd för ökad bombning för att höja nivån av tillförd smärta hos Nordvietnam. McNamara förespråkade i början av juni, en ökning av Rolling Thunders kapacitet, och i början av juli rådde han dessutom president Johnson att förstöra krigsmateriel samt avbryta flödet av liknande resurser in och ut ur Nordvietnam. McNamara tryckte även på att minera nordvietnamesiska hamnar, anfall mot järnvägar till Kina, bränsle- och oljedepåer, kraftverk, flygfält samt luftvärnssystem.⁶⁵

⁶³ Rendall, 1999, s.130

⁶⁴ Clodfelter, 1989, s.66–67

⁶⁵ Clodfelter, 1989, s.68–69

Teori	Operationell Indikator	Värde
Warden	1.Anfall mot nyckelpersoner eller ledning	(2)
	2.Anfall mot faciliteter av organisk produktion	(2)
	3.Anfall mot infrastruktur	(2)
	4.Anfall mot befolkning	(1)
	5.Anfall mot militära styrkor	(2)
	6.Parallella anfall	(2)
Pape	7.Anfall mot marktrupper	(2)
	8.Anfall mot logistikkedjor eller infrastruktur	(2)
	9.Anfall mot bakre resurser	(2)
	10.Anfall mot befolkning	(1)
	11.Gradvis ökande anfall mot befolkning	(0)
	12.Anfall mot ledning	(2)

Figur 4, Sammanställning av första skedet.

4.2.2 Det andra skedet – augusti 1965-vintern 1966/1967

Det andra skedet påbörjades i augusti 1965 med fokus på interdiktion med ett huvuduppdrag att störa och avbryta Nordvietnams förmåga att infiltrera män och materiel söderut. Dessutom skiftade vikten av kampanjen från president Johnsons stabschefers lista av mål över till beväpnad spaning. Endast 22 av stabschefernas upprättade mål var attackerade och majoriteten av dessa var petroleumfaciliteter, som sades vara kärnan av Nordvietnams infiltrationspotential, och att deras förstörelse skulle ha en direkt och signifikant påverkan på förmågan att transportera krigsmateriel söderut. Bombningarna visade sig vara en operationell framgång och nära 70 procent av den nordvietnamesiska lagringskapaciteten hos bränsle- och oljedepåer förstördes. Fokusskiftet mot interdiktion är dessutom tydligt då omkring 70 procent av flygföretagen koncentrerades på det smala stycket av Vietnam söder om Thanh Hoa för att bryta dessa transportlinjer.⁶⁶

USA började få problem med Nordvietnams luftvärnsrobotar och den 26 november 1965 skickades deras nya anti-luftvärnsplan ut på uppdrag att slå ut dessa robotstationer. Dessutom attackerades radarstationer men efter ett ökat elektroniskt hot tvingades USA utveckla nya

⁶⁶ Rendall, 1999, s.183

elektroniska motmedel samt ny taktik för att överkomma detta hot.⁶⁷ Den 2 oktober skickades 24st F-105 Thunderchief för att förstöra en bro norr om Hanoi. Efter anfallet hade bron träffats och endast 3st plan lyckades återvända till sin bas i Thailand - Nordvietnams motstånd i luften hade blivit mycket starkare.⁶⁸

Den 22 december eskalerades Rolling Thunder av Washington som godkände bombandet av Uong Bi elkraftverk. Det var en av de få industriella målen som var av strategiskt värde eftersom kraftverket tillförde 25 procent av Nordvietnams totala elektricitet. Tre dagar senare stoppades bombningen i hopp om att få den nordvietnamesiska regeringen till förhandlingsbordet. Vapenvilan varade 37 dagar men Nordvietnam såg inte detta som någon anledning till medgivande utan nyttjade istället vapenvilan till att öka tillförseln av materiel söderut och förbättrade sitt luftvärnssystem. Det var inte längre aktuellt att eftersträva luftöverlägsenhet och man såg istället en ökning i antalet grupperade marktrupper. Luftförsvaret runt Hanoi var nu det tyngsta i historien och de stora högtflygande bombplanen var perfekta mål för MiG-21orna som nu Ryssland försåg Nordvietnam med. Den 11 april 1966 släpptes 600 ton av bomber på Mu Gia-passet som var en av huvudlederna mellan Nordvietnam och Laos vid början av Ho Chi Minh-spåret. Kostnaden för lufträden hamnade på 21 miljoner dollar och passet öppnades återigen endast två dagar efter bombningen.⁶⁹

Den 24 juni 1966 beordrades anfall mot de fem kvarvarande bränsle- och oljedepåerna i hopp om att det skulle få Nordvietnam villiga att förhandla. President Johnson besvärade sig ordentligt för att säkerställa att inte störa den allmänna opinionen eller reta upp Kina eller Sovjet samt undvika civila dödsoffer vid bombningen. På grund av en säkerhetsläcka sköts anfallen upp och genomfördes istället den 29 juni. Depåerna i Haiphong var till 80 procent förstörda samtidigt som Hanois depåer var totalt raserade samtidigt som Johnsons opinion växte i hopp om att se ett slut på kriget genom attackerna mot dessa bränsle- och oljedepåer.⁷⁰ Det visade sig senare under året att Nordvietnam klarade sig med enbart 5 procent av den totala bränsle- och oljekapaciteten vilket än en gång skiftade Rolling Thunders fokus till utnötning av trupper, materiel och utrustning.⁷¹

⁶⁷ Rendall, 1999, s.138–139

⁶⁸ Ibid, s.141

⁶⁹ Rendall, 1999, s.143

⁷⁰ Clodfelter, 1989, s.97–98

⁷¹ Clodfelter, 1989, s.99

McNamara hade under hösten 1966 begärt ännu en paus i bombandet i hopp om att komma till förhandling med president Johnsons stabschefer tyckte annorlunda. De föreslog istället att fortsätta attackera kraftverk, industri, hamnfaciliteter samt slussar och dammar medan de kände att kriget nått en sådan punkt att de kommande 60 dagarna hade möjlighet att bestämma hela krigets utfall.

Teori	Operationell Indikator	Värde
Warden	1. Anfall mot nyckelpersoner eller ledning	(0)
	2. Anfall mot faciliteter av organisk produktion	(2)
	3. Anfall mot infrastruktur	(2)
	4. Anfall mot befolkning	(1)
	5. Anfall mot militära styrkor	(2)
	6. Parallella anfall	(1)
Pape	7. Anfall mot marktrupper	(2)
	8. Anfall mot logistikkedjor eller infrastruktur	(2)
	9. Anfall mot bakre resurser	(2)
	10. Anfall mot befolkning	(1)
	11. Gradvis ökande anfall mot befolkning	(0)
	12. Anfall mot ledning	(0)

Figur 5, Sammanställning av andra skedet.

4.2.3 Det tredje skedet – vintern 1966/1967-våren 1968

Under november månad 1966 kunde en initiering av det tredje skedet skymtas och den amerikanska staben var nu fast besluten att gå till anfall mot Nordvietnams vilja att fortsätta motståndet. Stabscheferna hade angett 8 större elkraftverk som mål i syfte att påverka en större grad av både militärt samt civilt stöd. De hävdade att dessa kraftverk inte enbart skulle reducera den operativa förmågan hos tågstationer samt Haiphong hamnar utan även störa ut det vardagliga livet hos invånarna i Hanoi och Haiphong. Attacker mot fyra slussar som styrde vattennivåerna hos transportkanaler skulle skapa ett psykologiskt tryck mot både ledare och invånare. Anfall mot hamnfaciliteter skulle demonstrera den amerikanska viljan att anfälla hamnar oavsett om de användes för frakt eller var tillfälligt inaktiva. Befälhavarna ur det amerikanska flygvapnets planer att gå till anfall mot den nordvietnamesiska moralen samtidigt

som de slog emot krigsförmågor var konsistent med tidigare amerikanska luftkampanjer från andra världskriget.⁷²

Rolling Thunder var i detta skede benägna att anfälla mer än enbart militära mål för att påverka Nordvietnams vilja att fortsätta kriget. Den 12 november auktoriserades Rolling Thunder 52 som ökade numerären av månatliga företag i Nordvietnam samt Laos till 13,200 och tillät anfall mot ytterligare två kraftverk, Haiphong cementfabrik och en stålfabrik i Thai Nguyen. Flera av dessa mål var innanför det förbjudna området kring Hanoi, och krävde specifik tillåtelse av president Johnson innan anfall genomfördes. President Johnson accepterade sina militära ledares rekommendationer om ökat tryck mot Nordvietnam genom användandet av luftmakt. Kort därefter uttryckte Hanoi en vilja att påbörja förhandlingar och skulle möta upp amerikanska representanter i Warszawa den 6 december. Trots detta dök Hanois representanter aldrig upp efter att amerikanska flyg hade attackerat en tågstation i närheten av Hanoi den 2 december samt en fordonsdepå den 4 december. President Johnson ändrade områdets gränser den 21 december och suspenderade luftanfall med en radie på 1,5 mil runt Hanoi samt förbjöd amerikanska flygplan att korsa linjen för detta område. Johnson hade dock inga planer på att stoppa Rolling Thunder och var dessutom övertygad om att den nordvietnamesiska ledningen inte var villiga att gå till förhandling.⁷³

Den 28 januari 1967 gick den nordvietnamesiske utrikesministern Nguyen Duy Trinh ut med att Hanoi inte skulle gå med på fredsdiskussioner förrän bombningen mot Nordvietnam villkorslöst upphörde, men Rolling Thunder fortsatte fram till 8 februari då en tillfällig vapenvila för Tet-semesteren initierades. Under denna vapenvila besökte den sovjetiska premiärministern Aleksei Kosygin premiärminister Wilson i hopp om att medla en lösning på kriget vilket inte heller ledde till någon förändring och bombningen återupptogs av president Johnson den 13 februari. Johnson godkände dessutom lufträder mot industriella mål men på grund av monsunvädret försenades alla utom fyra utav 51 attacker.⁷⁴

Under våren följde ytterligare attacker mot värmeverk, kraftstationer och den 19 maj genomfördes vårens sista attack mot industri och elkraft.⁷⁵ Anfall fortsatte mot bland annat

⁷² Clodfelter, 1989, s.102

⁷³ Ibid, s.103–104

⁷⁴ Ibid, s.104–105

⁷⁵ Clodfelter, 1989, s.106–107

flygfält och Johnsons opinion sjönk. I augusti auktoriserades attacker mot den nordöstra järnvägen inuti Kinas buffertzonen varpå två plan drev över den kinesiska gränsen och blev nedskjutna den 21 augusti.⁷⁶ Efter begäran av McNamara släpptes en rapport i december 1967 med slutsatsen att Nordvietnams kriföringskapacitet hade ökat på grund av bombningarna under Rolling Thunder och att deras transportsystem blivit förbättrat genom ökad redundans.⁷⁷ Den 30 januari 1968, en dag efter att Tet-semesterens eld upphörde, påbörjade Nordvietnam och Vietcong sin offensiv söderut. Detta var en överraskning för president Johnson och bekräftade att bombningen inte reducerat Nordvietnams vilja att föra motstånd. Till följd av detta började Johnson tvivla på att de politiska målen skulle uppfyllas.⁷⁸ Den 31 mars 1968 gick Johnson ut offentligt med att kriget skulle deskaleras och till följd av detta började Operation Rolling Thunder lida mot sitt slut.⁷⁹

Teori	Operationell Indikator	Värde
Warden	1. Anfall mot nyckelpersoner eller ledning	(0)
	2. Anfall mot faciliteter av organisk produktion	(2)
	3. Anfall mot infrastruktur	(2)
	4. Anfall mot befolkning	(2)
	5. Anfall mot militära styrkor	(2)
	6. Parallella anfall	(1)
Pape	7. Anfall mot marktrupper	(2)
	8. Anfall mot logistikkedjor eller infrastruktur	(2)
	9. Anfall mot bakre resurser	(0)
	10. Anfall mot befolkning	(2)
	11. Gradvis ökande anfall mot befolkning	(1)
	12. Anfall mot ledning	(0)

Figur 6, Sammanställning av tredje skedet.

4.3 Sammanfattning

Indikator 1 och 12 – Ledning, (2/0/0)

I det första skedet låg viss fokus på att anfälla kommunikationslinjer under ett flertal tillfällen, dock kan inte några anfall mot ledande personer utläsas. Under det andra och tredje skedet

⁷⁶ Ibid, s.108–109

⁷⁷ Ibid, s.111–112

⁷⁸ Ibid, s.112–113

⁷⁹ Ibid, s.114

genomfördes inga vidare anfall mot varken kommunikation eller ledning. Faktum är att anfall nära huvudstaden förbjöds.

Indikator 2 – Organisk Produktion, (2/2/2)

Anfall mot olje- och bränsledepåer genomfördes löpande genom alla tre skeden med varierande fokus. Vissa perioder bestod nästan enbart av liknande anfall.

Indikator 3 och 8 – Infrastruktur, (2/2/2)

Under det förstas skedet genomfördes ett stort antal anfall mot broar, vägar och järnvägar för att skapa en flaskhals i transportsträckorna. Det andra skedet höll fortsatt fokus på att bryta transportlinjer och påverka infrastrukturen genom anfall mot bland annat hamnfaciliteter. Det tredje skedet visade fortsatta ansträngningar av anfall mot järnvägar och flygplatser.

Indikator 4 och 10 – Befolkning, (1/1/2)

Under det första och andra skedet kan inte direkta anfall mot befolkningen utläsas. Däremot genomfördes anfall mot kraftverk, slussar och dammar som inte har en militär klassifikation och således har en indirekt påverkan mot befolkningen. Under det tredje skedet kunde även anfall, som syftade till att störa ut det vardagliga livet hos invånarna, utläsas direkt ur texten.

Indikator 5 och 7 – Militära styrkor, (2/2/2)

Det första skedet indikerar användandet av luftmakten som ett stöd till amerikanska marktrupper. Detta fortsatte under både det andra och tredje skedet med fortsatt fokus till utnötning av trupper och krigsförmågor.

Indikator 6 – Parallella anfall, (2/1/1)

Parallella anfall kan utläsas direkt ur texten under det första skedet och med tanke på kvantiteten av anfall under det andra och tredje skedet kan därför också detta tolkas indirekt som att anfall genomfördes parallellt.

Indikator 9 – Bakre resurser, (2/2/0)

Under det första skedet kan anfall mot baracker och ammunitionsdepåer utläsas. Det andra skedet visar också fokus på hur tillförseln av resurser skulle brytas. Det tredje skedet skiftade fokus och liknande anfall kan ej utläsas ur texten.

Indikator 11 – Ökande mot befolkning, (0/0/1)

Gradvis ökande anfall mot befolkningen kan inte utläsas under de första två skedena. Däremot visar det tredje skedet indikationer av gradvis ökande anfall som skulle skapa smärta och psykologiskt tryck hos både ledning och invånare.

5 Avslutning

5.1 Resultatdiskussion

Efter sammanfattning av analysen är det möjligt att fastslå att i mångt och mycket går Operation Rolling Thunder i linje med Pape och Wardens rekommendationer för hur luftmakt bör nyttjas för att nå framgång. Därför är det mycket intressant att titta på de avvikande delarna av resultatet och med hjälp av detta skapa en förståelse för utfallet. Enligt författaren visar undersökningen att förvånansvärt mycket av empirin visar på händelser och målval som borde givit president Johnson långt större framgång än vad som uppnåddes. Efter genomförd analys och noggrant studerande av resultaten har författaren kommit fram till vad som kan vara tre bidragande faktorer till varför operationen misslyckades.

Fallet visar att anfall mot nyckelpersoner samt ledningsförmåga och hur detta effektiviseras kan vara komplext. Anfall mot kommunikationen genomfördes enligt resultatet under det första skedet av operationen men anfall mot nyckelpersoner och ledare verkade undvikas. Dessutom upprättade Johnson en förbudszon med varierande radie kring Hanoi där många av Nordvietnams beslutande organ troligen befann sig under operationen. Detta kan vara en bidragande faktor till varför operationen misslyckades. Hade större fokus legat på att slå mot ledare hos Nordvietnam och Vietcong istället för att hålla dem inom säkra zoner kunde utfallet varit annorlunda. Kanske kräver en konflikt, där ingen av de inblandade parterna har ett totalt övertag, ett fokus på operativ eller taktisk nivå istället för på motståndarens ledning.

Enligt empirin som användes till undersökningen hade president Johnsons civila och militära rådgivare rekommenderat tre olika strategier för att uppnå de politiska målen och få Nordvietnam till förhandlingsbordet. Det verkade inte finnas någon bakomliggande anledning till varför dessa skulle prövas mer än det faktum att de hade potential till att fungera. Därför bedöms den andra bidragande faktorn till misslyckandet att vara avsaknaden av en verklig koppling, annat än en vag förhoppning att aktion skulle leda till önskad reaktion, mellan utövad strategi samt politiskt mål. Kanske visar fallet att användandet av luftmakt är mer komplext än vad teorierna påstår. En avvikande del av fallet som försvårar teoriernas förmåga att bidra till förståelse, och som även tas upp i forskningsöversikten är bland annat är teknologins framgång under tiden för operationen. Det faktum att genombrottet av precisionsstyrd ammunition inte ännu var aktuellt och vilket har mycket stor påverkan på utfallet.

Den tredje och avslutande bedömda faktorn till misslyckandet var bristande förståelse och kommunikation kopplat till det amerikanska ledarskapet. Vissa händelser som återges i texten visade sig vara mer betydelsefulla, samt ha åsamkat större skada, än vad som uppfattades av den amerikanska ledningen, vilket ledde till att potentiellt viktiga möjligheter till påverkan förbisågs. Detta kan ha varit ett resultat av bristande rapportering uppåt av militära befälhavare samt en bristande strategisk och taktisk förståelse hos den amerikanska ledningen. Kanske var även den amerikanska förståelsen av sina motståndare, det vietnamesiska folket, präglad av en västerländsk världssyn som innebar en stor kulturkrock. De amerikanska soldaterna kanske trodde att de ville göra skillnad och hjälpa befolkningen, medan motståndet endast kämpade för sina liv, och såg konflikten som en stor invasion där kampen om livet inte visade att de hade något att förlora bortsett från just sina liv.

5.2 Avslutande diskussion

Problemet gällande det amerikanska misslyckandet under Operation Rolling Thunder har varit intressant att undersöka, och fallet belyser verkligen problematiken kring debatten om luftmaktens användande som tas upp under forskningsöversikten. Det finns många åsikter i olika riktningar, och beroende på situation och konflikt, uppstår en komplexitet kring vilka strategier som är effektiva och vilka som direkt kan skrinläggas.

Den teoretiska grunden som användes för att genomföra undersökningen har bidragit med stor nytta och har varit hjälpsam i processen att förstå hur och varför empirin utspelade sig som den gjorde. En anledning till att det var extra intressant att nyttja dessa teorier för undersökningen var att författaren misstänker att Vietnamkriget har präglat utvecklingen av Pape och Wardens teorier och de strategiska misstag som gjordes kan ha lagt grund till lärdomar som idag är självklara inom luftmaktens användande.

Författaren anser att den forskningsdesign som konstruerades har bidragit till ett resultat som ger en god förståelse till avgörande händelser av fallet och har möjliggjort en kartläggning av de indikatorer som upprättades. Att genomföra en teorikonsumerande studie med fallet i fokus och samtidigt uppnå ett bra resultat har visat sig vara en rolig utmaning och författaren anser att slutsatsen som har givit en god bild av de avvikelser och faktorer som argumenterats till bidragande för det amerikanska misslyckandet. Det utvalda materialet har dessutom givit en god bild av det empiriska händelseförloppet.

5.2.1 Forskningsetiska överväganden

Eftersom undersökningen inte innehåller några personliga uppgifter eller känslig information bedömer författaren att undersökningen ur ett forskningsetiskt perspektiv inte har någon signifikant negativ påverkan hos varken parter eller individer som kan förknippas med undersökningen. Däremot kan vissa händelser och målval under operationen gå emot moraliska samt etiska principer vilket kan ifrågasätta genomförandet och hur detta kopplas till krigets lagar och de konventioner som idag är mycket detaljerade. Transparens eftersträvades av författaren genomlöpande hela uppsatsen.

5.2.2 Yrkesrelevans

Undersökningen ger en inblick i ledarskap och hur detta kopplas till politisk effekt av agerande i en makthavande position. Det kan vara viktigt att tänka på hur beslutstagande på alla nivåer kan resultera i både önskade och oönskade effekter samtidigt som en ledare måste vara redo att stå för konsekvenser av sitt handlande. Officersyrket i Försvarmakten kan komma att kräva mycket svåra ställningstaganden och beslut som vidare kan ha stor inverkan på både fortsatt karriär och även människors liv. Undersökningen visar ett bra exempel på utfallet av detta och hur bristande kommunikation och omdöme kan resultera i stora konsekvenser.

5.2.3 Vidare forskning

För vidare forskning inom ämnet kan författaren rekommendera att genomföra en liknande undersökning fast ur ett Nordvietnamesiskt perspektiv som följer deras politiska mål och hur dessa ledare valde att lägga upp sin försvarsstrategi mot en till synes övermäktig amerikansk motståndare. Enligt den tidigare forskningen ligger mycket uppmärksamhet dessutom kring förmågan och effekten att slå ut en motståndares ledarskap. Eftersom detta kan göras på många olika sätt, både civilt och militärt, samt fokuseras på nyckelpersoner, eller kommunikationslinjer, kan också forskning som både belyser och centreras kring ledarskap hos olika parter inom en konflikt genomföras.

6 Litteraturlista

6.1 Tryckta källor

Rendall, Ivan. *Rolling Thunder : Jet Combat from World War II to the Gulf War* . 1st American ed. New York: Free Press, 1999. Print.

Wilson, Stephen W. "Taking Clodfelter One Step Further: Mass, Surprise, Concentration, and the Failure of Operation Rolling Thunder.(Vietnam War)." *Air Power History* 48.4 (2001): 40–47. Print.

Olsen, John Andreas. *John Warden and the Renaissance of American Air Power*. 1st ed. Washington, D.C: Potomac Books, 2007. Print.

Pape, Robert Anthony. *Bombing to Win : Air Power and Coercion in War* . Ithaca, New York: Cornell University Press, 1996. Print.

Esaiasson, Peter et al. *Metodpraktikan : konsten att studera samhälle, individ och marknad* . Femte upplagan. Stockholm: Wolters Kluwer, 2017. Print.

Boréus, Kristina, and Göran Bergström. *Textens mening och makt : metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys* . Fjärde [omarbetade och aktualiserade] upplagan. Lund: Studentlitteratur, 2018. Print.

Clodfelter, Mark. *The Limits of Air Power : the American Bombing of North Vietnam* . New York: Free Press, 1989. Print.

6.2 Digitala källor

Pape, Robert A. "The Limits of Precision-Guided Air Power." *Security Studies* 7.2 (1997): 93–114. Web.

Warden, John A. "Success in Modern War: A Response to Robert Pape's Bombing to Win." *Security Studies* 7.2 (1997): 172–190. Web.

Watts, Barry D. "Ignoring Reality: Problems of Theory and Evidence in Security Studies." *Security Studies* 7.2 (1997): 115–171. Web.

Pape, Robert A. "The Air Force Strikes Back: A Reply to Barry Watts and John Warden." *Security Studies* 7.2 (1997): 191–214. Web.

Warden III, John. The Enemy As A System. *Airpower Journal* (Spring, 1995).
https://www.airuniversity.af.edu/Portals/10/ASPJ/journals/Volume-09_Issue-1-Se/1995_Vol9_No1.pdf (Hämtad 2020-04-28)

University of Chicago, <https://political-science.uchicago.edu/directory/robert-pape> (Hämtad 2020-04-02)